

*De huiskavel telt 21 hectare
waarop de koeien dagelijks
zes uur weidegang krijgen*

Makkelijk werken met mrij-koeien

Maar liefst 175 mrij-koeien telt de stal van de familie Priems. Als het aan bedrijfsopvolgers Laura en Bart ligt, kiezen ze ook in de toekomst voor het ras met een extra spiertje. ‘Mrij-koeien halen niet de hoogste productie, maar vragen weinig arbeid. Zo kan één persoon veel koeien verzorgen en toch een flinke melkplas produceren.’

TEKST INGE VAN DRIE

Wie gewend is om met een holsteinbril naar koeien te kijken, zal in de stal van de familie Priems even moeten wennen. Groot zijn de mrij-koeien van de Brabantse melkveehouders niet, maar wel breed en voorzien van een spiertje. Ooit kruiste Willem Priems (55) ze in met holsteins, maar dat uitstapje was van korte duur. ‘Holsteins zijn niet mijn ding. Ik heb liever een robuuste koe en wat dikkere gehalten’, zo legt hij zijn voorkeur voor het ras uit. In Berlicum houdt Willem Priems samen met zijn vrouw Mariëlle (54), dochter Laura (27) en zoon Bart (26) 175 melk- en kalfkoeien. Als het aan de beoogde bedrijfsopvolgers ligt, blijven ze ook in de toekomst kiezen voor mrij. ‘Mrij-koeien zijn makkelijk in de omgang. Ze zijn aanhankelijk en eigenwijs, geven weinig problemen en we houden er financieel meer aan over’, geeft Laura aan. Zo leveren de kalveren die het bedrijf verlaten extra geld op, geeft Bart als voorbeeld. ‘Het ondereind van de veestapel kruisen we met Belgisch

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Willem (55), Mariëlle (54), Laura (27) en Bart (26) Priems
aantal melk- en kalfkoeien	175
aantal stuks jongvee	85
rollend jaargemiddelde	7300 kg melk, 4,60% vet, 3,77% eiwit
levensproductie bij afvoer	39.872 kg melk, 4,58% vet, 3,65% eiwit
grondgebruik	35 hectare, waarvan 4 hectare mais en 31 hectare gras

Berlicum

witblauw. Voor een stier vangen we 375 tot 400 euro en een goed vaarskalf brengt 275 tot 300 euro op. Vorig jaar bedroeg de omzet en aanwas 6,70 euro per 100 kilo melk.'

Levensproductie bijna 40.000 kg melk

Makkelijk en efficiënt werken staat hoog in het vaandel op het Brabantse bedrijf. Laura en Bart werken beiden voltijds buiten de deur als respectievelijk nutritionist bij Agrifirm en administratief medewerker bij VMB-advies in Rosmalen. Dat betekent dat vader Willem door de week het werk overdag grotendeels alleen moet rondzetten. 'Ook daarom passen de mrij-koeien goed op ons bedrijf', geeft Willem aan. 'Ze halen niet de hoogste productie, maar omdat ze weinig arbeid vragen kan één persoon veel koeien verzorgen en toch een flinke melkplas produceren.' Laura vult hem aan: 'We kunnen het niet hard maken, maar we denken dat we met holsteins meer arbeid nodig zouden hebben. Met een hogere productie moet je er toch wat korter op zitten.'

Met hun mrij-koeien realiseert de familie Priems momenteel een rollend jaargemiddelde van 7300 kilo melk met 4,60% vet en 3,77% eiwit. De levensproductie bij afvoer ligt op 39.872 kilo melk met 4,58% vet en 3,65% eiwit. Onlangs namen de veehouders afscheid van hun excellent ingeschreven stalfavoriet Donna (v. Salvo), die ruim 17 jaar werd, bijna 10.000 kg vet en eiwit produceerde en Sterkoe 3 werd. 'Omdat we een tijdlang veel koeien aanhielden om het bedrijf uit te kunnen breiden, hadden we een relatief oude veestapel', zegt Willem en zoekt daarmee naar een verklaring voor de hoge levensproductie. 'Maar doordat er de laatste tijd veel vaarzen instromen, is de gemiddelde leeftijd nu gedaald naar vijf jaar en zes maanden.' Die strategie van het lang aanhouden van koeien heeft ook effect gehad op de tussenkalftijd, die opliep tot 406 dagen. 'Dat is voor onze productie aan de hoge kant', zegt Willem. 'Maar we hopen dat deze vanzelf weer wat zakt, nu we weer strenger gaan selecteren.'

Ook het aantal stuks jongvee, nu zijn het er nog zo'n 85,

In de 26-stands carousel realiseren de koeien een melkproductie van 7300 kilo met 3,77% eiwit

willen de melkveehouders weer wat terugdringen. ‘Het streven is om er jaarlijks 35 aan te houden. Dat is precies genoeg als we rekenen met een vervangingspercentage van 20 procent’, rekt Bart voor. In het fokdoel ligt de nadruk op de gehalten. ‘We streven naar 3,80 procent eiwit’, geeft Laura aan. ‘We kiezen daarom het liefst voor stieren met positieve gehalten, met daarbij een plus in de liters, een goede uiervererving en behoud van het mrij-type.’ Aan bespieroening doet de familie bij voorkeur geen concessies, al valt dat niet mee. ‘Op de stierenkaart zien we steeds vaker mrij-stieren met een kwart of een achtste holsteinbloed. Dan lever je toch al snel in op type’, stelt Willem. ‘De koeien moeten niet te modern worden.’ Op dit moment staan onder meer de mrij-stieren Wim, Rudo en Steven op de inseminatielijst.

Schonere koeien

Op het koeienras heeft de komst van twee opvolgers in het bedrijf geen invloed. Op andere vlakken zorgden Laura en Bart wel voor aanpassingen in de bedrijfsvoering. Zo hangen er inmiddels ventilatoren in de stal en liggen de koeien in diepstrooiselboxen met gescheiden mest, terwijl ze vroeger op beton met kortgehakseld stro lagen. ‘De diepstrooiselboxen zijn beter voor het koeicomfort’, geeft Laura aan. ‘De koeien zien er nu schoner uit en ze hebben minder last van kale hakken en dikke knieën.’ Ook dragen de diepstrooiselboxen bij aan meer arbeidsgemak, vertelt Bart. ‘We hoeven de boxen nu maar een keer per week te vullen en zijn flexibel in het inplannen ervan. Vroeger strooiden we twee keer per dag stro bij.’ Efficiënt werken lukt ook door de korte looplijnen, een eigen stier bij de pinken en de melkstal met opdrijfhek. ‘We hebben een 26-stands melkcarrousel. Met twee man zijn de koeien in twee uur gemolken en zijn intussen ook alle andere klussen gedaan’, vertelt Willem, die de ochtendmelkingen door de week voor zijn rekening neemt. Bart en Laura verzorgen de melkingen in het weekend en een van hen springt afwisselend door de week ’s avonds bij.

35 hectare mais aankopen

De ondernemers hebben in Berlicum 35 hectare in gebruik, waarvan 4 hectare mais en 31 hectare grasland. De huiskavel telt 21 hectare, waarop de koeien dagelijks zo’n zes uur weidegang krijgen. Jaarlijks koopt de familie

Priems 10 hectare gras en zo’n 35 hectare mais aan. Op dat maisland zetten ze ook de mest af. Het rantsoen bestaat uit 60 procent mais en 40 procent gras, in de krachtvoerbox aangevuld met eiwit en een productiebrok. ‘We voeren jaarlijks gemiddeld zo’n 22 kilo krachtvoer per 100 kilo melk, of 20 kilo per 100 kilo meetmelk’, geeft Laura aan. ‘Ja, we zijn een intensief bedrijf, maar extensiveren is eigenlijk niet te betalen’, zegt Bart. ‘En uiteindelijk gaat het er natuurlijk om wat er onder de streep overblijft.’ Al is het wel zo dat we bij een hoge melkprijs met onze mrijkoeien relatief in het nadeel zijn’, vult Willem aan. ‘Het lukt niet zomaar om de melkproductie met 1000 kilo te verhogen. De melkprijs is nu weliswaar lager dan vorig jaar, maar het nadeel is dat de voerkosten nog steeds hoog zijn. Daar hebben wij als intensief bedrijf last van. Wij moeten veel voer aankopen en juist veel mest afvoeren.’

‘We willen boer blijven’

Maandelijks staat er een bedrijfsoverleg gepland in de agenda van de melkveehouders. ‘Ook onder het melken passeren veel zaken de revue. Maar tijdens dat maandelijkse overleg hebben we het bijvoorbeeld ook over investeringen, zoals afgelopen jaar in zonnepanelen, en over onze toekomstplannen’, geeft Laura aan. Natuurlijk zijn ook de stikstofplannen en de onduidelijke regelgeving vanuit de provinciale en landelijke overheid daarbij regelmatig onderwerp van gesprek. Die onzekerheid beïnvloedt het voornemen van Laura en Bart om in het bedrijf te stappen niet. ‘We maken ons niet te veel zorgen. We willen graag boer worden en blijven’, zegt Laura. Niet dat de jonge ondernemers geen rekening houden met maatschappelijke ontwikkelingen. ‘We lopen niet voorop met veranderingen in de bedrijfsvoering, maar we nemen bijvoorbeeld wel deel aan de Brabantse biodiversiteitsmonitor. Zo hebben we vorig jaar drie hectare kruidenrijk grasland ingezaaid om te kijken hoe dat bevalt’, legt Laura uit. Zolang het kan, blijven Laura en Bart buiten de deur werken. ‘Maar diep in ons hart zouden we het liefst een tweede locatie willen. We hoeven niet per se méér koeien, maar dan hebben we wel de mogelijkheid om allebei voltijd boer te worden’, geeft Bart aan. Zijn zus vult hem aan. ‘En we staan open voor een ander ras op die tweede locatie, al blijft mrij onze voorkeur houden.’ |

▲
Links: het rantsoen bestaat uit 60 procent mais en 40 procent gras, aangevuld met eiwit en een productiebrok

Rechts: het streven is om jaarlijks 35 stuks jongvee aan te houden